

LUTERILAISUUDEN PAINOPISTEET VII

Väinö Hotti

nettikuva]

MARTTI LUTHER**10.11.1483 – 18.2.1546**

*”Jumalalle onkin **ominaista** nöyriä korottaminen, nälkäisten ravitseminen, sokeiden valaistaminen, kurjien ja masentuneiden lohduttaminen, syntisten vanhurskauttaminen, kuolleiden eläväksi tekeminen, epätoivoisten ja kadotukseen tuomittujen autuuttaminen” (Luther, Gal.kirj sel. s.378).*

Perkele oli todellinen

”Saatanan todellisuus oli hänelle yhtä ilmeinen kuin Jumalan todellisuus...Siksipä hän sanoikin, että osa voittoa on siinä, että tietää, kuka tuo vastustaja kulloinkin on” (Pinomaa, Kuka Luther todella oli, s.77).

”Lutherin luostarikilvoituksen aikakirjoissa onkin eräitä merkkejä, jotka viittaisivat sairasmielisyyttä lähentelevään ylijännitteisyyteen. Jo hänen persoonallisuudestaan puhuttaessa kuvailtiin sitä realistista perkelekäsitystä, mikä oli hänelle ominainen koko elämän ajan. Ahdistusten aikana hän joutui monta kertaa suorastaan silmästä silmään sielunvihollisen kanssa. Hän onkin itse sanonut: ”MINÄ TUNNEN PIRUN HYVIN...MINÄ OLEN SYÖNYT HÄNEN KANSSAAN MONTA VAKALLISTA SUOLAA” (Kares, Luther, s.289).

”Olen tuleva Wormsiin, vaikka siellä olisi yhtä monta perkelettä, kuin on tiiliä katoilla” (Kares, Luther, s.165).

*”Jumalattomien taas en mitenkään toivo niitä (ajatuksiani) hyväksyvän, vaan minä toivon niillä ärsyttäväni heitä **ja heidän jumalaansa, perkelettä**” (Gal.kirj. sel.s.10).*

*”Älköön siis millään muotoa ristin pahennusta poistettako; niin kävisi, jos **julistaisimme sitä, mitä tämän maailman ruhtinas jäsenineen halusta kuuntelisivat, nimittäin teoista tulevaa vanhurskautta; silloin meillä olisi säyseä perkele, suosiollinen maailma, leppyinen paavi ja leppyiset ruhtinaat!**” (Gal. kirj.sel. s.594).*

*”Vainoaahan ja surmaahan meitä maailma, vihaavathan meitä **valheveljet** mitä kiivaimmin, kauhistaahan meitä kamalasti sydämissämme saatana tulinuolinen vain sen vuoksi, että opetamme Kristuksen olevan vanhurskautemme ja elämämme” (Gal.kirj. sel. s.703).*

*”**Hän oli kerran kiivaasti rukoillut kammiossaan ja ajatellut siinä ohessa, kuinka Kristus oli meidän kirkas loiste, ja siihen ilmestyi ihana Kristuksen muoto viisine haavoineen**, ja tämä ilmestys oli katsonut Lutheria kuin olisi hän ollut itse olennoitunut Herra Kristus. syntiemme tähden ristiinnaulittu, kärsinyt ja kuollut. Silloin oli seinälle tullut kirkas loiste, ja siihen ilmestyi ihana Kristuksen muoto viisine haavoineen, ja tämä ilmestys oli katsonut Lutheria kuin olisi hän ollut itse olennoitunut Herra Kristus. Tällainen näky ei tuonut lohtua hänen ahdistuksiinsa, vaan hän epäili siinäkin kiusaajan juonia. Ensin hän oli arvellut se merkitsevän jotakin hyvää, mutta sitten oli seurannut ajatus, ´että sen täytyi olla perkeleen kummitus, sillä Kristus ilmestyy meille sanassaan ja alhaisemmassa, nöyremmässä muodossa, niin kuin hän on ristiinnaulittu ja alennettu`. Niinpä Luther olikin sanonut näylle: **’Poistu, sinä häpeäpiru!** Minä en tiedä kenestäkään muusta Kristuksesta kuin siitä, joka on ristiinnaulittu ja jota hänen sanassaan kuvataan ja saarnataan.` Ja heti olikin kadonnut tuo kuva, joka oli ´olennoitunut perkele`” (290).*

Hengen köyhyys

”Autuaita ovat hengessä köyhät, sillä heidän on taivasten valtakunta” (Matt.53:3; Saarnivaaran käänn.).

*”Pyhän ihmisen elämä on **enemmän Jumalalta ottamista kuin hänelle antamista**, enemmän halajamista kuin omistamista, enemmän hurskaaksi tulemistä kuin hurskaana olemista... Sen tähden on sisällisen ihmisen oikea olemus pyytämistä, halajamista, etsimistä” (Kares, Luther, s.437).*

*”Jumalalle onkin **ominaista** nöyrien korottaminen, nälkäisten ravitseminen, sokeiden valaiseminen, kurjien ja masentuneiden lohduttaminen, syntisten vanhurskauttaminen, kuolleiden eläväksi tekeminen, epätoivoisten ja kadotukseen tuomittujen autuuttaminen” (Gal.kirj. sel. 378).*

”Jumala on luvannut pelastuksen hengellisesti köyhille” (Kares, Luther,s.407).

*”Juuri siinä armon rikkaus Lutherin mukaan näkyy, että **se annetaan vain niille, jotka eivät itsessään ole yhtään mitään**. ´Joka ei siis ole vielä tullut mitättömäksi, siitä ei Jumala voi myös mitään tehdä. Ihmiset tekevät jostakin jotakin, mutta se on aivan hyödytöntä. Sen tähden ei Jumala ota muita kuin hyläytyitä, ei tee terveiksi muita kuin sairaita, näkeviksi muita kuin sokeita, eläviksi muita kuin kuolleita,*

vanhurskaiksi muita kuin syntisiä, viisaiksi muita kuin tyhmiä, lyhyesti, ei armahda muita kuin kurjia eikä anna armoa muille kuin niille, joilla ei ole armoa” (434,435).

”Huomattava on, että Luther näkee hengen köyhydessä ja isoamisessa salatun pelastusvarmuuden, lujan ja horjumattoman uskalluksen” (435

”Me olemme kerjäläisiä. Se on totta” (kuoleva Luther, 175).

Luther ja Raamattu

”Eikä kirkossa saa esittää eikä kuunnella muuta oppia kuin Jumalan puhdasta sanaa – muussa tapauksessa olkoot niin opettajat kuin kuulijatkin oppeineen kirotut!” (Gal. kirj. sel. s.79).

”Mielelläni peräydyn jokaisen ihmisen edessä, mutta kun on kyseessä jumalallisen sanan totuus, en voi perääntyä enkä antaa periksi” (Pinomaa, Mitä Luther todella sanoi, s.33).

”Luterilaisina meidän on syytä muistaa, miten rakas oli Raamattu Martti Lutherille ja mitä se hänelle merkitsi. Hänen oma kirjallinen tuotantonsa oli valtavan laaja ja on koitunut jatkuvaksi siunaukseksi luterilaiselle kristillisyydelle. Mutta miten Luther arvosti siihen verrattuna Raamattua, käy ilmi eräästä hänen lausunnostaan, jonka mukaan hänen kirjansa haudattakoon vaikka seitsemän sylen syvyyteen, jos ne vieroittavat tai estävät ihmisiä lukemasta Raamattua” (Martti Häkkinen, Sisälle Sanaan, s.13).

”Minä turvaudun Raamattuun ja tutkin sitä uudelleen joka päivä. Raamattu on ikään kuin suuri monihaarainen puu, enkä minä ole milloinkaan pudistanut ainoatakaan sen oksista saamatta hyviä hedelmiä” (Hjalmar Holmquist, Martti Luther, s.104).

”Raamattu, johon hän oli perehtynyt niin tarkkaan, että hän tiesi millä sivulla kukin lause oli” (Kares, Luther, s.250).

”Eihän Raamattu olekaan ristiriitainen muuta kuin järkipuuttojen ja paatuneitten ulkokultaisten käsityksen mukaan” (Gal. kirj. sel. s,354).

”Yksi ainoa opin ´piirto` (Matt.5:18) on suurempi arvoinen kuin ´taivas ja maa` ; siksipä emme salli sitä vähimmässäkään määrässä loukattavan” (Gal. kirj. sel. s.590).

”Sinun täytyy suhtautua Raamattuun niin, että ajattelet Jumalan itsensä siinä puhuvan” (Pieper, Dogmatiikka, s.4).

”Yhä vielä käy minulle aina, kun olen ilman sanaa, en ajattele sitä enkä askaroi sen kanssa, niin että Kristus häviää minulta, samoin kaikki halu ja henki; mutta niin pian kuin palautan mieleeni jonkin psalmin tai raamatunlauseen, kaikki valkenee ja sydän syttyy palamaan, niin että saan saman rohkean mielen kuin muillakin on” (Pieper, Dogmatiikka, ss.45,46).

*”Jos et voi tajuta, kuinka se (maailman luominen) on voinut käydä kuudessa päivässä, niin anna Pyhälle Hengelle se kunnia, että **Hän on oppineempi kuin sinä**. Sinun on näet suhtauduttava Raamattuun niin, että ajattelet Jumalan itsensä siinä puhuvan” (Pieper, Dogmatiikka, s,52).*

*”pidä tätä kirjaa kaikkein korkeimpana ja jaloimpana pyhäkkönä, mitä rikkaimpana kultakaivoksena, **jota ei milloinkaan voida tyhjiin ammentaa**, jotta löytäisit jumalallisen viisauden” (Pieper, Dogmatiikka, s.74).*

”Raamattu ei ole vielä milloinkaan erehtynyt” (Pieper, Dogmatiikka, s.77).

*”Maailman luomisesta hän (Luther) sanoo: ‘Kun Mooses sanoo, että Jumala on luonut kuudessa päivässä taivaan ja maan ja kaikki mitä niissä on, niin anna asian olla sillänsä, että se on tapahtunut kuudessa päivässä; ei sinun tarvitse löytää mitään selitystä siihen, kuinka kuusi päivää on ollut yksi ainoa päivä. Mutta jollet voi tajuta, kuinka se on tapahtunut kuudessa päivässä, niin **anna Pyhälle Hengelle se kunnia, että hän on oppineempi kuin sinä**” (Pieper, Dogmatiikka, s.87).*

”Luther huomauttaa 1 Piet.3:14 johdosta: ‘Kun kuulet sellaisten ihmisten puhuvan, jotka ovat niin peräti sokaistuneita ja paatuneita, että kieltävät sen, että se, mitä apostolit ovat puhuneet ja kirjoittaneet, on Jumala sanaa, tai epäilevät sitä, niin ole aivan vaiti, älä puhu sanaakaan heidän kanssaan, vaan anna heidän mennä menojaan” (Pieper, Dogmatiikka, s.97).

”Minä suhtaudun heihin (inhimillisiin historiankirjoittajiin) siten, etten joudu raamatunvastaiselle kannalle. Uskon näet, että Raamatussa puhuu Jumala, joka on totinen, mutta että muissa kertomuksissa etevät miehet panevat parastaan osoittaakseen ahkeruutta ja luotettavuutta, ollen kuitenkin vain ihmisiä, tai ainakin että heidän jäljentäjänsä ovat voineet erehtyä” (Pieper, Dogmatiikka, s.98).

*”Opin arvosteleminen ja erottaminen on **joka ainoan kristityn velvollisuus**, vieläpä niin, että se on kirottu, joka hiuskarvankaan verran loukkaa tätä oikeutta” (Pieper, Dogmatiikka, s.s.126, 127).*

*”**Älkää siis uskoko paavin valheita**, vaan pitäkää ilman muuta pimeänä sitä, mitä ei näytetä toteen Raamatun selvillä lauseilla” (Pieper, Dogmatiikka, s.131).*